

N:o 178.

Af herr **O. Eklund** i Stockholm, i *anledning af Kongl. Maj:ts proposition med förslag till förändrade bestämmelser angående förvaltningsbidrag till sjukkassor.*

Ehuru jag med tacksamhet erkänner det tillmötesgående mot sjukkassorna i landet och deras önskingar i fråga om förvaltningsbidragets höjande, som tagit sig uttryck i Kongl. Maj:ts proposition n:o 53, tillåter jag mig dock att hemställa, att Riksdagen måtte taga under öfvervägande, huruvida icke någon förändring i Kongl. Maj:ts förslag lämpligen borde vidtagas.

Kongl. Maj:t föreslår i mom. 3, att förvaltningsbidraget skall för år utgå i förhållande till det antal afgiftspligtiga medlemmar, sjukkassan under nästföregående år städse haft med 1 krona för hvarje medlem, dock ej för något år med sammanlagdt högre belopp än 1,500 kronor.

Genom detta förslag frångår Kongl. Maj:t den princip, som ligger till grund för nu gällande bestämmelser, enligt hvilka förvaltningsbidraget utgår efter fallande skala, så att de minsta sjukkassorna få högre bidrag per medlem än de större kassorna.

Sjukassorna sjelfva ha ansett och anse fortfarande, att den nu gällande principen är den rigtigaste. De minsta kassorna böra, mena de, hafva ett högre bidrag per medlem än de större, emedan bidraget eljest icke uppgår till så väsentliga belopp, att det inbjuder till inregistrering. Och från statens synpunkt är det af vikt att få *alla* sjukassor inregistrerade, de små såväl som de stora. Innan så skett, kan den sjukstatistik, som

man genom inregistreringen afsett att vinna, icke åstadkommas. Väl säger chefen för civildepartementet i det propositionen bifogade statsrådsprotokollet, att de mindre sjukkassorna ha jembörligvis låga förvaltningskostnader, ja, så låga, att statens bidrag *redan nu* i vissa fall öfverskjuter dem. Men å andra sidan må betäckas, att dessa, de minsta sjukkassorna, ovilkorligen äro nödgade att på allt sätt inskränka sina omkostnader, enär de eljest icke skulle bära sig. De kunna därför icke ersätta sina förtroendemän för det arbete, de nedlägga för kassans räkning o. s. v. Kunde bidraget höjas, skulle de möjligen bli i stånd till att i någon mån öfvervinna denna svårighet, hvarigenom förtroendemännen mera blefve i tillfälle arbeta för kassorna, då dessa säkerligen kunde påräkna större anslutning. Det ökade bidraget skulle äfven förmå dem till registrering, något som de nu anse föga lönande, då registreringskostnaden och det ökade arbetet (affattande af sjukdoms- och åldersstatistik) samt möjligen ändring af stadgar o. s. v. icke motsvara förvaltningsbidraget. Äfven om, såsom departementschefen säger, registreringen kommer att underlättas genom blanketter m. m., torde dock många af de till omkring 600 uppgående småkassorna fortfarande underlåta att inregistrera sig, för så vida icke förvaltningsbidraget höjes.

Visserligen blir, enligt Kongl. Maj:ts förslag, bidraget höjdt för kassor, som hafva mellan 50 och 100 medlemmar, men höjningen är så oväsentlig, att den föga betyder.

Deremot är Kongl. Maj:ts förslag frikostigt mot medelstora kassor, ja, frikostigare, än hvad dessa sjelfva önska.

De flesta sjukkassor i landet ha uttalat sig för bibehållande af den nu gällande principen i fråga om förvaltningsbidragets utgående, men med höjda belopp, så att bidraget skulle utgå med 2 kronor för hvarje medlem till och med 100 och med 1 krona för hvarje medlem derutöfver till och med 300 samt med 50 öre för hvarje medlem derutöfver utan någon begränsning.

Detta förslag synes mig synnerligen väl afvägdt. Det är tillmötesgående mot såväl de minsta kassorna som de största samt moderatare än Kongl. Maj:ts förslag i fråga om de medelstora kassorna.

Den af Kongl. Maj:t föreslagna begränsningen synes mig vara ur alla synpunkter mindre lämplig, såsom inbjudande de största kassorna att sönderfalla i flera medelstora kassor, hvarigenom de kunna erhålla det afsevärda förvaltningsbidraget af 1 krona per medlem. Och att något sådant icke vore önskvärdt, är uppenbart. Detta kan emellertid

icke förhindras på annat sätt, än att bestämmelsen om begränsningen får förfalla.

Skälet, hvarför begränsning är bestämd, angifver departementschefen vara det, att de största kassorna lära vara att betrakta mera såsom »försäkringsanstalter» än såsom »sjukkassor». Mig synes, att alla dessa kassor, vare sig de äro stora eller små, äro i lika grad försäkringsanstalter; och då de — såväl de större som de mindre kassorna — i regel äro grundade på fullkomligt lika principer i fråga om medlemsavgifter, sjukhjälp o. s. v., kan jag ej finna mellan dem någon annan skilnad än i fråga om storleken af medlemsantalet.

Genom höjande af bidraget för de minsta kassorna skulle staten äfven uppmuntra bildandet af nya kassor, och genom begränsningsbestämmelsens bortfallande finge de större kassorna ännu en anledning att söka ytterligare utsträcka sitt medlemsantal, ty för hvarje ny medlem komme dem till del ett, om ock mindre, bidrag från staten.

Mot antagande af mitt förslag, som är detsamma som i kongl. propositionen benämnas stockholmsförslaget, invändes, att det blir dyrare än Kongl. Maj:ts. Staten borde väl dock icke låta uteslutande sparsamhetsskäl tala i denna fråga, då det gäller ett så allmännyttigt ändamål som sjukkaserverksamheten, hvilken utöfvar ett så stort inflytande i folkets ekonomiska lif. Man torde med skäl kunna påstå, att samhället både direkt och indirekt har nytta af denna verksamhet genom den förmåga att lätta fattigvårdstungan och under sjukdomens dagar göra lefnadsomständigheterna någorlunda drägliga för massor af det fattigaste folket samt sätta dem i stånd att fullgöra sina ekonomiska förbindelser till enskilda och det allmänna.

Det af mig nu framställda förslaget omfattas lifligt af de flesta sjukkassor i landet, äfven dem, som genom Kongl. Maj:ts förslag skulle blifva mera tillgodosedda än genom mitt.

Begränsningens bortfallande skulle icke öka kostnaden med mera än cirka 7 à 8,000 kronor, men i hög grad sporra de största kassorna, som eljest möjligen anse sig stufmoderligt behandlade, till ökad verksamhet och i de fall, der de redan ej äro inregistrerade, att göra det. För en så stor kassa som »Enighet ger styrka» är det säkerligen förenadt med mycket stora svårigheter att låta inregistrera sig, enär denna åtgärd otvifvelaktigt föranleder utarbetande af nya stadgar m. m., ett arbete och en kostnad, som man gerna icke ikläder sig utan motsvarande fördelar. Och hvad nykterhetsvännernas allmänna sjukkassa beträffar, skulle den

icke ha varit inregistrerad, derest kassan varit bildad före sjukkasselagens antagande.

På grund af det anförda tillåter jag mig föreslå,

att Riksdagen måtte antaga hvad Kongl. Maj:t i Kongl. Maj:ts nådiga proposition föreslagit med den förändring, att mom. 3 erhåller följande lydelse,

3:o) att förvaltningsbidraget skall för år utgå i förhållande till det antal afgiftspligtiga medlemmar, sjukkassan under nästföregående år städse haft:

med 2 kronor på hvarje medlem till och med 100;

med 1 krona på hvarje medlem derutöfver till och

med 300; samt

med 50 öre för hvarje medlem derutöfver.

Stockholm den 10 april 1897.

Oskar Eklund.

I motionens syfte instämma:

J. Nordin.

Fridtjuf Berg.

J. A. Fjällbäck.

P. Norberg.

O. Walter.

John Olsson.

Edvard Wavrinsky.

Olof Olsson.

Adolf Aulin.

A. Thylander.

Joh. Nydahl.

A. F. Broström.

Hjalmar Branting.

David Bergström.

J. Byström.

Bilaga.

*Utdrag ur protokoll, fördt vid komiterades för Stockholms sjukkassee-
styrelsers sammanträde den 4 april 1897.*

Närvarande: samtliga komiterade.

§ 2.

Meddelades, att tills dato instämmanden i den resolution, som antogs af stockholmsmötet den 29 november 1896, inkommit från 370 sjuk- och begravningskassor med ett angifvet medlemsantal af 80,688.

§ 3.

Företogs till behandling Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen med förslag till förändrade bestämmelser angående förvaltningsbidrag till sjukkassor.

Efter det diskussionen förklarats afslutad, beslöto komiterade enhälligt att göra följande uttalande:

Lifligt erkännande den höjning i statens förvaltningsbidrag, som genom det kongl. förslaget skulle komma de allra flesta sjukkassor till del, vilja komiterade dock framhålla:

att genom ett godkännande af detta förslag den nuvarande principen, ett högre förvaltningsbidrag åt de mindre och medelstora sjukkassorna, öfvergifvits;

att man med all säkerhet af detta förslag just genom denna princip borttagande icke vinner den anslutning genom en allmännare

registrering, som dermed afses, af det stora flertalet sjukkassor, de *mindre* och *medelstora*;

att genom detta förslag de *större* sjukkassorna (med ett medlemsantal af 501—1,500) erhålla ett förvaltningsbidrag, som vida öfverstiger dessa kassors förvaltningskostnader;

att genom detta förslag de stora sjukkassorna (med ett medlemsantal af öfver 1,500) för att erhålla ersättning för det arbete, som med registreringen är förenadt, antagligen, efter de upplysningar, hvilka lemnats till komiterade, komma att vidtaga åtgärder i syfte att dela sina kassor i flera mindre.

På grund häraf besluta komiterade att för Riksdagens representanter värdsamt framhålla önskvärdheten af, att bestämmelserna angående förvaltningsbidrag åt sjukkassorna må blifva i hufvudsaklig öfverensstämmelse med det förslag, som antogs af det allmänna mötet i Stockholm den 29 november 1896, eller

att förvaltningsbidraget skall för år utgå i förhållande till det antal afgiftspligtiga medlemmar, sjukkassan under nästföregående år städse haft:

med 2 kronor för hvarje medlem till och med 100;
med 1 krona för hvarje medlem derutöfver till och med 300; samt
med 50 öre för hvarje medlem derutöfver.

Slutligen uttala komiterade, å såväl egna som det stora flertalet sjukkassors och sjukkassemedlemmars vägnar, den förhoppning, att detta mötets förslag må vinna framgång inom Riksdagens båda kamrar.

Stockholm som ofvan.

Vid protokollet

Gust. Lindberg.

Justeradt

J. O. Grönqvist.

Rätt utdraget betygar

Gust. Lindberg.